

UJVIDÉKI HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Évesre 18 korona
Negyedévre 4 K 50 f.
Egy hónapra 1 K 80 f.
Egyes szám ára mindenütt 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Felölős szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 7.
Megjelenik
nétto kivételével mindennap
Telefonszám 180.

A varázslat,

amelynek Svengália egyszer hatalmába ejtette a világ szívét és hideg, okos eszét — nem akar elmúlni. Mint a kis párisi modell, a törékeny lelkű Trilby, vergődünk a hálóban, melyet a diplomácia Svengália szőtt békés boldogságunk körül. Mámor, hiu remények, vértelen diadalok csillogó aranyhimes szálaiból szőtték sorsunk földi intézői a hálót, amelyben most tehetetlenül vergődik a világ és csuszlik megdöbbenő zuhanással sorsa tragikumra felé. Vértünk és pusztulunk mind, akik részesei vagyunk a borzalmaknak és lelkünk még mindig fogva tartja a nagy Svengáli sötét, merev tekintete, amely a két év előtti tragikus juliusvégi napok forróságában a béke szellemét hosszú álomba zsbasztotta.

A zászlók alatt, melyekkel harcra indultak a seregek, az ágyuk mellett, melyekkel halálos üzeneteket váltottak az ellenségek, a rohamok kürtjeinek zengő hangjaiban, az ágyuk zaklató dobpergésében, a diadal örömmujongásában, sebesültek jászavában, az elroppenő lélek utolsó sóhajtásában, mindenhol ott volt és ott van a sötét Svengáli-szem és szó, amely el tudta venni a józan eszt az emberektől.

A nagy Svengáli, akinek bűvös tekintete alatt összerokadt az okos ellenakarát, a kapzsi és rabló Anglia diplomáciája, mely el tudta hitetni a lobbanó gall lélekkel, a havas hidegben megkérgesedett orosz szívekkel, nagyratörő álmokat hajszoló kis népekkel, hogy az álmok aranyhegyei most elevednek meg, egy karnyújtásnyira jönnek, csak egy kis friss meleg vérről öntözék és termékenyítsék ezt a lépényi kis utat.

A hideg Svengáli-arc azóta eltorzult, a mosoly, amely a káprázat első pillanataiban ült a fekete arcon, fanyar lett, az ő vére is ömlik a piros tengerbe, amely harmadéve mossa körülöttünk a földet. Az álmok széjfeloszlanak. A vágyak forrósága megfagyott, a nekilendülés ereje elhanyaglott, a dicsőség napja a csalódások fájdalmaiba alkonyodott.

Álmok ejtették rabul a világ igazi szívét és a varázslatos álomból nem tudunk felébredni. Svengáli bűvös ereje tart fogva és nem tudunk szabadulni. Mikor tér vissza a világ igaz lelke, hogy az oltárokra a sötét fej helyett a régi mosolygó, szelíd emberi arcot helyezze? . . .

Höfer mai jelentése.

Budapest, november 8

(Hivatalos.) KELETI HARCTÉR. Károly főherceg lovassági tábornok hadsereg-arcvonala: A Szurdok-szorostól délre és délkeletre a románok támadásait visszavertük. Spininél és Predeáltól dényugatra az ellenséget tovább szorítottuk vissza. A bodzai országot mindkét oldalán ismét összes korábbi állásainknak birtokában vagyunk. Tölgystől észknyugatra az oroszok megint némi tért nyertek. Tartarownál egy osztrák-magyar repülő légi harcban lelőtt egy orosz Nieupori-kétfedelűt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadsereg-arcvonala: Semmi újság.

OLASZ HARCTÉR: Görz vidékén a nyugalom tovább tart. A fleimsvölgyi arcvonalon egyes olasz zászlóaljok támadásait a Colbricon területén és a Pocche-i állás mellett visszavertük. Ez alkalommal 3 tisztet és 50 főnyi légénységet elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk.

DÉLKELETI HARCTÉR: Lényeges esemény nem történt.

Höfer altábornagy,

a vezérkar főnökeinek helyettese.

Tengeri események.

Budapest, nov. 8.

Folyó hó 7-én délután ellenséges repülők Rovigno, Parenzo és Cittanuova városokra bombákat dobtak. Semmiféle anyagi kárt nem okoztak és senki sem sérült meg. Saját repülőgépeink üldözésükre felszálltak, egyikük, amelyet Drakulic sorhajóhadnagy vezetett, lelőtt egy ellenséges repülőt, amely a nyílt tengeren levő ellenséges torpedójárművek mellett leereszkedett. Ezeket repülőgépeink bombákkal megtámadták, mire az ellenséges tengerpart felé távoztak. Ugyanaznap este egy ellenséges repülő Umagonál szintén eredménytelenül dobott le bombákat. Saját repülőgépeink a vermeglianoi és monfalconei katonai építményeket este igen hatásosan bombázták és sértetlenül visszatértek.

A hajóhad parancsnoka.

A német jelentés.

Berlin, november 8.

A nagyfőhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR: Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja: A Sommetől északra a harci tevékenység a nappal folyamán mérsékelt határok között maradt. Az angolok éjjeli támadásai Le Sars és Gueudecourt között tűzünkben megfagyottak. A blaincourt-i déli részébe előretolt osztagainkat visszaszorították. Presseire falu elveszett. A támadás északi szárnyán az ellenséget visszavertük.

A német trónörökös hadcsoportja: A Maas területén élénk tűzserégi harcok.

KELETI HARCTÉR: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Semmi újság.

Károly főherceg lovassági tábornok harcvonala: A tölgystői szakasz tegnap is élénk harcok színhelye volt. Az ellenség további kisebb előnyöket ért el. A bodzai szoros előtt ismét elragadtuk a románoktól magaslati állásaink ama részeit, amelyeket az utolsó napokban elfoglaltak. A Tatár határszorosnál ellenséges támadásokat visszavertünk. A Splini környéken elért sikerünket tovább is kihasználjuk. A foglyok száma növekedett.

BALKÁN HARCTÉR: Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: Lényeges esemény nem történt.

Macedoniai arcvonal: Az ellenség támadásai a Cserna könyökben eredménytelenek maradtak. A belasical és a Struma arcvonalon élénk tűzserégi tevékenység.

Ludendorff, első főszállás-mester.

A cukorjegyek első napja. 9952 cukorjegyet osztottak ki.

A városi tanács a szerdai napon kezdte meg a legújabb életbe léptetett cukorjegyek kiosztását. A régi gimnázium emeleti rajztermében és mellékhelyiségeiben osztották ki a cukorjegyeket, amelyekért hihetetlenül sokan jelentkeztek. Már a kora reggeli órákban megtelt a régi gimnázium nagy udvara, ahol a közönség az oda kirendelt rendőrök udvarias felszólítására dicséretes türelmességet tanusítva, kettes sorokban felállt és megvárta, amíg sorra kerülhetett. Profuma Béla polgármester és Payerle Nándor főkapitány helyes intézkedésére az udvar jobb hátsó lépcsőjén bocsájtották fel a cukorjegyért jelentkezőket, akik Nagy rendőrbiztos vezetése alatt kirendelt rendőrök utbaigazítása szerint a kettéválasztott nagy rajztermében, ugyancsak sorban felálltak és az elkerített részen át egyenként mentek a mellékhelyiségbe, ahol a városháza hét hivatalnoknője előzékeny udvariassággal, gyakorlatra valló gyorsasággal, Zambauer Ágoston rendőrkapitány utmutatásai és rendelkezései szerint a legteljesebb elismerést megérdemlő módon bonyolították le a közönségnek minden várakozást föllümuló tömeges cukorjegy-kérelmét.

A teljesített munka precizitását misem dicsérheti jobban, mint hogy a szerdai első cukorjegy-kiosztási napon

9952 személy

részére adtak ki cukorjegyeket, amely oly rekordteljesítmény, hogy párját ritkítja és amely Profuma Béla polgármester és Payerle Nándor főkapitány intézkedéseinek nagyszerű eredményéről tesz tanuságot.

Ennek a hihetetlenül nagy érdeklődésnek az az oka, hogy a közönségben az a tévhit él, hogyha nem az első uapon szereznék meg a cukorjegyet és annak révén a cukrot, úgy a készletek elfognak és a közönség cukor nélkül maradna, A városi cukor még meg sem érkezett, a nagyhatalmasságu Cukorközpont, a mindenható Hitelbank azt hiszi, hogy a cukorjegyekkel is lehet a kávé megédesíteni, mert cukrot még mindig nem küldött. Ez a minden központok közül legrosszabbul működő központ várat magára a cukor elküldésével, amelyet polgármesterünk ismétletlen és erősen sürgett meg.

A közönségnek tehát türelemmel kell lenni. Tanuságot kell tennie fegyelmelzetségéről, önmegtartóztatásáról és be kell várnia, amíg a városi cukor megjön.

Vizsgálat a sabáci diák ügyében.

Az Ujvidéki Hirlap néhány nap előtt megírta azt a felháborító cselekedetet, hogy Tufekdzsics János sabáci szerb diák, akinek a magyar kultuskormányzatnak egyedülálló előzetes engedélyéből és kegyelméből, anélkül, hogy előző iskolai működéséről vagy annak eredményéről bármilyen bizonyítványa volna, megengedtetett, hogy az ujvidéki gör. kel. szerb főgimnáziumban felvételi vizsgát tegyen. Tufekdzsics a vizsgát szeptember 4. és 5-én eredményesen le is tette és ennek alapján a szerb gimnázium *rendes tanulójaként* felvétetett.

Ez a magyar vendégszeretetet, magyar jószíviséget élvező *elenséges* országbeli diák, amint megírtuk, az utcán durva szavakkal inzultálta az Adakalehről menekülő kényszerült törököket.

Erelyes megtorlást követelünk, mert minden nemzetiségi tendencia nélkül is túrhatalmi állapot volna, hogy ellenséges országbeli diák, aki itt vendégjogot élvez, szövetségeseinket — kétségtelenül ezokból — az utcán inzultálja.

Mint megelégedéssel megállapíthatjuk, a *jelszólatásunknak meg volt az eredménye és ma délután lesz az inzultáló sabáci diák ellen a vizsgálat lefolytatva.*

Konstatáljuk azonban, hogy a mint utánjárásunk alkalmával meggyőződöttünk, hatóságaink már az eset megtörténte után nyomban megindították az eljárást, melyet mindmáig bizalmasan kezelték és nem közöltek a sajtóval.

Mi lesz a ma lefolytatandó vizsgálat eredménye, nem tudjuk, de annyit jól informált helyről közöltek velünk, hogy a *megbántott török szövetségeseink és a megsértett jogrend és vendégjog teljes elégtételt fog kapni, még pedig olyan helyről, amely ezen elégtételadásra erkölcsileg is a legilletékesebb.*

Hisszük, hogy ezzel ez a kínos ügy befejeződik és mindenki megelégedését fogja kivívni. Jól tudjuk, hogy hazafias szerbjeink követelik legerélyesebben a példátlan és hála isten egyedülálló eset szigorú megtorlását.

A franciák megszállták a görög arzenált.

Luganó, nov. 8.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Scolló jelenti Athénből: Fournet francia admirális jegyzékben közölte a görög kormányval, hogy megszállták az arzenált, birtokba vették a görög flotta ama hajóit, amelyek Ceresz szigetnél horgonyoztak.

Rotterdam, nov. 8.

Athénből jelenti: A szövetségeseink megszállták Ceresz szigetét és az arzenált. A görög torpedó flotta a franciák kezében van. A görögök azonban előzőleg az ágyúkról leszedték a závarokat. Fournet most a závarok kiadását követeli a görög kormánytól.

HIREK.

A Zágrábi katonai parancsnok Ujvidéken. Seipka József vezérőrnagy, zágrábi katonai parancsnok, Drofa Vilmos vezérkari alezredes, zágrábi vezérkari főnök és dr. Fritsch László I. o. főőrzorvos kíséretében szerdán délelőtti Ujvidékre érkezett és úgy a petrovaradini, mint az ujvidéki helyőrség összes katonái és Vörös Keresztés kórházait megszemlélte és a Petrovaradinban tapasztaltak felett dr. Grigorievits Dusan I. o. főőrzorvosnak, petrovaradini helyőrségi egészségügyi főnöknek, az ujvidéki katonai kórházakban látottak felett pedig dr. Brezovszky Nándor ezredorvos, ujvidéki helyőrségi egészségügyi orvosfőnöknek legtejjesebb elismerését fejezte ki. A kórházakban Kubert ezredes, ujvidéki állomás- és V. teraszakaszparancsnok kísérte Seipka József vezérőrnagyot, aki ma visszautazik Zágrába.

Álhir Burrián lemondásáról. Budapesti tudósítónk jelenti: A Magyarország egy cikkében megírta, hogy Burrián külügyminiszter benyújtotta a lemondását és már az utódjára nézve tárgyalások indultak. A Magyar Távirati Iroda a Magyarország cikkét érellyesen megcáfolja.

Katonai hivatalok megvizsgálása. A budapesti katonai parancsnokság megbízásából Fissel József ezredes az ujvidéki cs. és kir. katonai hivatalok megvizsgálása céljából szerdán Ujvidéken tartózkodott. Kubert ezredes állomásparancsnokkal megtekintette az összes hivatalokat és megelégedésének adott kifejezést.

A nyugdíjválasztmány ülése. A városi nyugdíjválasztmány ma délelőtti fél 11 órakor ülést tart. Az ülésen Profuma Béla polgármester elnököl és néhai dr. Stroné Ferenc kórházi igazgató-főorvos özvegyének nyugdíját állapítják meg.

A Közélelmezési Hivatal jelentést kér az őszi mezei munkákról. A Közélelmezési Hivatal leiratot intézett a városhoz, amelyben jelentést kért, hogy Ujvidéken miképpen haladnak az őszi mezei munkálatok.

Hósi halál hadifogságban. König Győző zászlós, König S. Mihály a helybeli Dungserszky-féle Zsófia malom volt igazgatójának fia, szeptember 14-én az isonzi csatákban elűnt és amint most megbizhaló forrásból értesülünk, a fiatal hős a kapott sebekbe szeptember 29-én az olaszországi 35. tábori kórházban hósi halált halt.

A szegény iskolásfiúk ruházatára. Megindított mozgalmunk napról-napra új eredményeket juttat a nemes célra. A segítségre sietők sorában ott látjuk Teubner Jánost, a játékoságáról közismert és közbecsülésben álló kereskedőt, aki 100 koronát adott át nekünk a szegény iskolásfiúk ruházására. Az összeget El. VII. 0037. sz. alatt a hadsegélyző bizottságnál befizették. Ugyanoda juttattuk El. VII. 0038. sz. a. azt a 10 koronát, amit egy magát meg nem nevező jótékony hölgy erre a célra befizetett.

Szervezzük a lengyel hadsereget.

Lublin, nov. 8.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Beseler és Kuk tábornokok a meghódított lengyel területek kormányzó közös proklamációt adtak ki Lublinban, illetőleg Varsóban a lengyel nemzethez, amelyben tekintettel arra, hogy az orosz kényuralom alól felszabadított Lengyelország önállóságát és függetlenségét visszaállítják, felhívják a lengyel nemzetet, hogy dacára annak, hogy az államkormányzat a háboru miatt még a központi hatalmak kezükben tartják, az állami berendezések megvalósítását idmogassa. Elsősorban a lengyel hadsereg megszervezése vár megoldásra. Oroszországgal a háboru még nincs befejezve. A lengyel férfiak jelentkezzenek önként, hogy szeretett szüneik és zászlóik alatt hazájukat megoltalmazzák. Gyűjtsék össze a lengyel férfiakat, hogy mint eddig a lengyel legionisták, a lengyel hadsereg régi tradícióit vittezzükkel és hűségükkel jeltámasszák.

Hughes az Unió elnöke.

Hága, november 8.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

Newyorkból jelenti: Az Egyesült Államok véglegesen megválasztott elnökének Hughes bírót hirdették ki.

Berlin, november 8.

A berlini sajtó Hughes győzelmét tartózkodóan fogadja. Jól értesült berlini amerikai körök bizonyosra veszik, hogy Hughes az Unió új elnöke érellyesen fellép az angol semlegességi sértelmek ellen.

A Dmke játékosnysága. A Délmagyarországi Közmivelődsi Egyesület a hadi árvák és szegény gyermekek részére, iskolai tanszerek beszerzésére befolyt 1346.44 koronából a magy. kir. áll. kath. főgimnázium részére 195.77 K., a róm. kath. elemi iskola részére 150.42 K., a görög kel. szerb iskola részére 84.01, az áll. polgári fiúiskola részére 80.00 K., az ev. ref. elemi iskola részére 59.97 és az izr. elemi iskola részére 30.87 K. értékű tanszert szerzett be. A kimutatott 601.04 koronán felül 745.40 K. áll még a nemes cél rendelkezésére. A Dmke hazafias játékosnysága minden elismerést és tiszteletet megérdemel.

A zombori tanfelügyelő érdeklődik az ujvidéki iskolázatlanok iránt. Az Ujvidéki Hirlap számszerű adatokat közölt arról, hogy 1410 ujvidéki tanköteles gyermek az idén beiratlan maradt. Cikkünk felkellette a zombori királyi tanfelügyelőség figyelmét és a tanfelügyelő ma leirt a városhoz és pontos jelentést kért az iskolázatlan tankötelessék számáról. Reméljük, hogy a hatóság érellyesen fog intézkedni és gondoskodik arról, hogy Ujvidéken egyetlen egy tanköteles se maradjon ki az iskolából. Már eddig is örvendetes javulást mutatnak a viszonyok. Az Ujvidéki Hirlap cikkének megjelenése óta több mint negyász tanulóit irattak be az iskolába.

Értesítem a tisztelt közönséget, hogy a remek Aitwien tárgyak megérkeztek, melyek kirakataiban s az üzletben **vételkényszer nélkül megtekinthetők.** Mindenféle hazartási porcelán és üvegváru kapható **nagyan és kicsinyben mérsékeit** árak mellett.

Kiváló tisztelettel

Löwenberg Hermann
Ujvidék, Temerini-utca 10.

Eljegyzés. Dr. Léitis Péter ujvidéki szerb főgimnáziumi tanár és Kucurac Emilia urleány Ó-Futakról jegyesek.

Kilakoltatási per egy hadbavonult ellen. (Panaszos levél). Tekintetes Szerkesztőség! Az első mozgósítási nap óta hadba vagyok vonulva. 1914 óta Czoczek Nándor kömivestermesternek Vásár-utca 25. sz. házában lakom. Nála egy szoba konyháért havi 16 koronát és egy kis kertért évi 30 korona bért fizetek. Mindég előre és pontosan. Háziuram, amikor két malacot szerettem be, 2 korona bért bérlettel követelt. Szó nélkül megfizettem. Most Czoczek Nándor felmondott nekem. Nem vettem a felmondást tudomásul, mire kilakoltatási pert indított ellenem. A járásbírószág humánusan nekem adott igazat 1917. március 1-éig meghagyott a lakásomban. A törvény emberségesebb, mint a házigazdám. Weisz Gyula, a Háfer malomnak 29 éven át bevásárlója.

A szerelmes leány tragédiája. Tegnap számunkban hírt adtunk már arról, hogy Farkas Erzsébet a pétervári várkörház előtt öngyilkossági szándékkal magára lőtt. A szerencsétlen leány jelenleg a városi kózkórház sebészeti osztályán fekszik, hol munkatársunk ma délután beszélgetett vele. Elpanaszolta, hogy még az 1913. év novemberében megismerkedett Budapesten egy bankhivatalnokkal, egész a háboru kitöréséig szoros barátságot tartott fenn vele, csak a mozgósítás alkalmával kellett elválniuk. A szerbiai visszavonulás után barátját Péterváradra helyezték és az ő kérésére a mult év őszén lejöött Ujvidékre, hol együtt laktak májusig. Itt történt meg a szakítás. Azóta a fővárosban pincérekedett, de a szerinte öknélküli szakítás nem hagyta nyugodni. Midőn pedig hűllenné vált barátja levelét is visszakövetelte tőle, sőt azok ellenében pénzt küldött neki, elhatározta, hogy öngyil-

